

підвищення ефективності фінансування сфери охорони здоров'я необхідно доповнити глобальні бюджети гнучкими методами фінансування, орієнтованими на результат. Водночас необхідно враховувати зміну рівня медичних потреб у різних регіонах, що пов'язано з переміщенням населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Огляд звіту Світового банку «Реформа фінансування системи охорони здоров'я в Україні: прогрес та майбутні напрями». URL: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/a76075b0-fb68-57c4-aa27-5316076d4e57/content> (дата звернення: 18.04.2023).
2. Фінансування охорони здоров'я в Україні: стійкість в умовах війни. *Копенгаген: Європейське регіональне бюро ВООЗ*. 2022. URL: <https://www.who.int/countries/ukr/> (дата звернення: 18.04.2023).
3. Криничко Л., Мотайло О. Нові підходи до фінансування системи охорони здоров'я. *Аспекти публічного управління*. 2021. № 2. Том 9. С. 86–99.

Поліщук Н. В.

д-р екон. наук, професор
ДонНУ імені Василя Стуса

Попадюк Я. А.

аспірант (здобувач вищої освіти ОНР «Доктор філософії»)
ОП «Економіка»
ДонНУ імені Василя Стуса

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

Вступ. Повномасштабне вторгнення російських військ в Україну відчутно ускладнило стан та функціонування підприємств різних галузей. Сучасна політична та нестабільна економічна ситуація в Україні зумовлює вплив на діяльність суб'єктів господарювання, їх здатність до інвестування, розвитку та конкурентоспроможності. Інвестиції можуть бути направлені на розширення виробництва, модернізацію технологій, введення нових продуктів на ринок. Оскільки підприємство є відкритою, динамічною, соціально-економічною ланкою, то на його діяльність, зокрема й інвестиційну, впливає ціла низка внутрішніх та зовнішніх факторів. Саме це спонукає визначити особливості формування дієвого інвестиційного механізму розвитку підприємств, спрямованого на ефективне залучення та використання інвестиційних ресурсів для їх економічного розвитку.

Мета роботи – дослідити особливості формування інвестиційного механізму розвитку підприємств.

Основна частина. У широкому трактуванні категорія «інвестиція» може мати різні значення, але загалом вона відображає процес вкладення грошових коштів або інших ресурсів у певний актив із метою отримання прибутку в майбутньому. Згідно з Законом України «Про інвестиційну діяльність» під *інвестиціями*

розуміють усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, внаслідок чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [1]. Метою інвестиційної діяльності є реалізація інвестиційних процесів для отримання економічного та соціального ефекту від інвестування. Інвестиційний процес – це механізм реалізації інвестиційної діяльності, що передбачає послідовність дій інвестора від вибору проєкту до отримання доходу і безпосередньо зорієнтований на обґрунтування доцільності інвестицій [2].

Визначення поняття «інвестиційний механізм» ґрунтується на встановленні поняття «механізм». Із погляду економіки механізм може бути представлений як специфічна сукупність елементів, станів і процесів, розташованих у цій послідовності, що перебувають у певних зв'язках, відносинах і визначають порядок будь-якого виду діяльності [3]. Інвестиційний механізм розвитку підприємств є важливим інструментом для забезпечення стійкого розвитку підприємств, збільшення їх конкурентоспроможності та підвищення їх економічного потенціалу, основу якого визначає інвестиційна політика, яка задає вектор інвестиційного процесу: об'єкт та період інвестування, джерела інвестицій, нормативний коефіцієнт ефективності та період окупності.

Інвестиційний механізм підприємства є цілеспрямовано створеною взаємодіючою сукупністю форм і джерел інвестицій, методів, інструментів та важелів впливу на процес розробки і реалізації інвестиційних рішень підприємства. Виділяють такі види інвестиційних механізмів, що розрізняються: напрямом руху інвестиційних ресурсів; об'єктом вкладення; суб'єктом інвестиційної діяльності та його умовами і формами функціонування [3]. Формування такого механізму має свої особливості, принципи та складники.

Структура інвестиційного механізму підприємства включає в себе [4]:

1) нормативно-правове та інформаційно-методичне забезпечення. Під нормативно-правовим забезпеченням розуміють законодавчі та нормативні акти, міжнародні угоди й договори, що регулюють взаємодію всіх учасників інвестиційного процесу. Інформаційно-методичне забезпечення є сукупністю інформаційних ресурсів, методичних рекомендацій, інструкцій, програм та інших інструментів, що забезпечують вибір оптимальних інвестиційних рішень для подальшого функціонування підприємства;

2) функціональне забезпечення включає в себе стратегічне та оперативне планування, прогнозування, облік та аналіз, контроль і моніторинг, мотивацію учасників та організацію інвестиційної діяльності. Задля ефективної роботи інвестиційного механізму всі ці функції повинні взаємодіяти між собою;

3) ресурсне забезпечення інвестиційної діяльності є вихідною базою, на основі якої здійснюється формування інвестиційного механізму для реалізації цілей інвестиційного проєкту (види та джерела інвестиційних ресурсів, їх оцінка).

Побудова та реалізація інвестиційного механізму розвитку підприємств базується на певних принципах [5]:

- принцип раціональності та ефективності, що визначає цілі і завдання інвестування, для максимального використання інвестиційних ресурсів, які спрямовані на досягнення стратегічних цілей підприємства й пошуку привабливих інвестиційних можливостей;

- комплектність, системність, гнучкість та адаптивність під час формування інвестиційного механізму визначає різні складники, які доповнюють один одного, забезпечують розподіл та використання інвестицій з метою підвищення ефективності підприємства, взаємодія між якими має бути організована як система, що спрямована на досягнення успішного кінцевого результату, водночас інвестиційний механізм має бути гнучким, щоб швидко реагувати на зміни, які виникають під впливом різних факторів;

- принцип управління ризиками, пов'язаними з інвестиційною діяльністю, включає їх виявлення та оцінку, контроль та пошук рішень з питань їх зменшення;

- принцип стратегічності та спрямованості інвестиційного механізму визначає орієнтир розвитку підприємства;

- принцип прозорості і відкритості під час побудови та реалізації інвестиційного механізму, передбачає оприлюднення повної інформації про інвестиційні проекти підприємств і результати його здійснення.

Наведені принципи постійно мають відслідковуватися, деталізуватися, коригуватися та уточнюватися задля ефективного ведення інвестиційної діяльності.

Висновки. Визначивши особливості формування інвестиційного механізму розвитку підприємства, можемо дійти до висновку, що він дає можливість врахувати всі аспекти реалізації інвестиційної діяльності. Ефективне використання фінансових ресурсів інвестиційних проектів зумовлює підвищення економічного потенціалу підприємств, максимізує їх прибуток, що, зі свого боку, є запорукою успішного функціонування підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 47. С. 646.
2. Шепиленко В. Ю. Інвестиційна складова діяльності підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2022. № 2(88). С. 91–96.
3. Юрченко О. М. Інвестиційний механізм та інвестиційний менеджмент: теоретичний аспект. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2018. № 4. С. 181–185.
4. Семенчук Д. В. Інвестиційний механізм і його місце в національній економіці. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. № 5. С. 49–55.
5. Ігнатушенко О. С. Теоретичні особливості економічного механізму розвитку інвестиційної діяльності аграрних підприємств. *Наукові праці МАУП*. Економічні науки. 2022. № 1(64). С. 30–37.